

Odločitve apostolskega sodišča Rimske rote in njihov pomen za krajevna sodišča

Mladi se ob odločitvi za sklenitev zakona v današnji družbi soočajo s številnimi preizkušnjami. Miselnost tega sveta ni naklonjena trajnostni zvezi, ampak v imenu svobode zagovarja subjektivističen pristop, ki vodi v še večji egoizem. V porastu so tako predzakonski odnosi z več partnerji, kar pa ima seveda za posledico negotovost. Sklenitev zakona je v takšnih primerih veliko težja, možnost ločitve pa velika (Wolfinger 2017).

V cerkvenem okolju prihaja do vedno večjega zavedanja, da je priprava na zakon izredno pomembna. Glede tega priporoča Cerkev kar največjo skrb, prav tako pa je ta potrebna tudi za preverjanje bistvenih zahtev za veljavno sklenitev zakona (Slatinek 2014, 12). Papež Frančišek je 25. februarja 2017 v nagovoru župnikom, ki so se udeležili seminarja o prenovljenem sodnem postopku za ugotavljanje ničnosti zakona v Rimu, dejal: "Vaša skrb naj bo oznanjevanje, da je zakon med moškim in žensko simbol zakonske zveze med Kristusom in Cerkvijo, *pričevanje* za milost zakramenta zakona in temeljno dobroto družine, ki je osnovna celica Cerkve in družbe. To pričevanje se konkretno dogaja takrat, ko zaročence pripravljate na zakon, ko jih opozarjate na globok pomen koraka, ki ga bodo naredili, in ko mlade pare s spodbudo spremljate ter jim pomagate, da bi zaznali Božjo moč in lepoto njihovega zakona v svetlobi in

sencah, v veselih in težkih obdobjih. Vendar se vprašam, koliko od teh mladih ljudi, ki se udeležujejo predzakonskih tečajev, razume, kaj pravzaprav pomeni 'zakon', znamenje Kristusove zaveze s Cerkvijo? 'Da, da,' rečejo 'da', pa razumejo to? Prepričan sem, da je potreben pravi katehumenat za zakrament zakona, ne pa pripraviti le dva ali tri srečanja in potem gremo naprej." (Frančišek 2017, 8) Vidimo lahko, da papež zelo dobro pozna trenutno stanje. Ne idealizira nečesa do te mere, da bi konkretnih razmer, ki so drugačne, ne želel videti. Vsekakor je potrebno krščanski zakon vedno znova predstaviti svetu kot nekaj možnega, dejanskega in živetege. Krasnih zgledov, ki to potrjujejo, je veliko. Si je pa obenem potrebno priznati, da je za doseganje tega ideala potrebno storiti več kot nekoč. Verjetno si je marsikateri duhovnik, ki je kak par pripravljajal na zakon, dejal: "Ne vem, če bo zakon med tema dvema uspel, ampak zaupajmo v Božjo pomoč." Prav gotovo

delovanja zakramenta *ex opere operato* ne moremo zanikati, vendar mora tudi duhovnik vedeti, da je on "odločen zagovornik resnice" (D 9). Včasih gresta zaročenca na pripravo za zakon le zaradi formalnosti, ko je vse za poroko že pripravljeno, tudi poročna dvorana, a v mnogih takšnih primerih je žal pripravljena tudi že sodna dvorana. V nekaterih primerih bi bilo bolje, da bi se prejem zakramenta svetega zakona za nekaj časa prestavil. Zaročenca bi dobila tako priložnost, da še bolj iskreno premisli o svojem odnosu in da skupaj z duhovnikom prehodita pot razločevanja in spoznavanja. S celostno zakonsko pastoralo, ki bo vključevala tudi ta pogum, bo mogoče doseči, da bo manj razpadlih zakonov. Gre za osebni pristop in papež Frančišek takšno pastoralo imenuje osebno spremljanje v procesu rasti (Veselje evangelija 2014, 169–173). Pozitivna pastoralna, ki vidi pred seboj tudi polno obhajanje zakramentov, ni omejena na to, da bi 'čim prej' in 'za vsako ceno' prišli do zelenega, ampak želi, da verniki rastejo postopoma in živijo v skladu z evangelijem, da jih sprejema občestvo vere in da se jih spremlja potrpežljivo in z občutljivostjo (Sanchez - Gil 2014, 558).

Pred nami je sentenca Rimske rote o ničnostni zakonski pravdi, izdana marca 2015, torej še predno so pričele veljati nove določbe za izvedbo ničnostnega zakonskega sodnega postopka, ki ga je za latinsko Cerkev z dokumentom *Mitis Iudex Dominus Iesus* prenovil papež Frančišek. Zakonik cerkvenega prava določa, da je treba nekazenske zadeve ob pomanjkanju predpisov, "presojati z upoštevanjem zakonov, izdanih za podobne stvari, po splošnih pravnih načelih in upoštevati kanonično pravnost, pravno znanost in prakso rimske kurije ter splošno in ustaljeno mnenje učiteljev." (ZCP, kan. 19) Ob tem je potrebno dodati še določilo iz navodila *Dostojanstvo zakona*, v katerem beremo, da morajo uslužbenci sodišč za pravilno izvrševanje svojih dolžnosti skrbeti za neprenehno poglobljanje znanja zakonskega in postopkovnega prava ter zaradi osebnih razlogov študirati pravosodje Rimske rote,

"ker le-ta skrbi za enotnost pravosodja in s svojimi sodbami pomaga nižjim sodiščem (prim. *Pastor bonus* – Dobri pastir, čl. 126)" (DZ, čl. 35 § 2 in 3). Rimska rota je prizivno sodišče za sodbe, ki so bile izdane pri kateremkoli cerkvenem sodišču. Njeno delovanje je urejeno v ZCP, v apostolski konstituciji *Pastor bonus* – Dobri pastir, v lastnih normah iz leta 1994 in v posebnih pristojnostih iz leta 2013, ki jih je izdalo Državno tajništvo (Valentan 2016, 79). Zaslužni papež Benedikt XVI. je v svojem nagovoru uslužbencem Rimske rote leta 2008 dejal: "Posebej se lahko vprašamo, zakaj imajo sodbe sodišča Rimske rote pravni pomen, ki presega primere, za katere so bile izdane. Ni dvoma, da posamezne odločitve Rimske rote na poseben način zanimajo širšo družbo. Tako se namreč določa, kaj se lahko pričakuje od sodišč, kar nedvomno vpliva na pomen družbenega življenja. Vsak pravni sistem mora iskati rešitve, skupaj s premišljeno oceno posameznih primerov, v katerih so zastopani principi in splošne odločbe pravičnosti. Samo tako se v delovanju sodstva ustvarja zaupljiva atmosfera in se prepreči subjektivno razsojanje." (Benedikt XVI., 85)

Iz kronologije, ki je predstavljena v spodnji sentenci Rimske rote *coram Monier*, vidimo, da je stranka, ki je pričela postopek za razglasitev ničnosti zakona, prehodila skoraj osemletno sodno pot, preden je bila izdana končna sodba. Ker je bila v vesti prepričana, da je njen ponesrečeni zakon tudi ničn, je zavzeto sodelovala v postopku. Prvostopenjsko sodišče je ničnostni razlog ugotavljalo na podlagi izključitve nerazvezljivosti zakona in roditve otrok s stani tožene stanke, vendar tega ni potrdilo. Tožeča stranka je nato vložila priziv in v dopolnjenem postopku je drugostopenjsko sodišče razglasilo zakon za ničn. Ker pa je bila takrat še potrebna soglasna sodba (dve sodišči sta morali izdati dve soglasni sodbi za veljavnost), je postopek presojalo še sodišče Rimske rote in izdalo negativno sodbo. Ničnost zakona na osnovi dokazanega ničnostnega razloga torej ni bila dokazana. Oškodovanec je nato v skladu s kan. 1644 ZCP vložil prošnjo za novo zaslišanje

zaradi novih dokazov in razlogov, kar je sodišče z odločbo sprejelo. Določen je bil nov ničnosti razlog: izključitev dobrin zakramenta in otrok. Po tem, ko je sodišče pojasnilo okoliščine v pravu in v dejstvu, je s sentenco dokončno sprejelo odločitev v prid ničnosti zakona.

SENTENCA RIMSKE ROTE CORAM MONIER, 6. MAREC 2015¹

1. FACTI SPECIES

Albert in Neža sta se proti koncu leta 1992 spoznala na univerzi. Po nekaj mesecih prijateljskih odnosov sta pričela ljubezensko razmerje. Cerkveni zakon sta sklenila 25. julija 1998 v župnijski cerkvi v kraju Pisa.

Zakonsko življenje med njima ni zaživel. Neža ni kazala nobene želje po otrocih, kar je bilo v nasprotju z Albertovo veliko željo. Leto dni po poroki, decembra 1999, so se pojavila resna nasprotovanja med zakoncema. Žena je možu priznala, da katoliške vere nikdar ni iskreno upoštevala, niti ni sprejela zakonskih obveznosti, posebej ne dobrine zakramenta in otrok. Februarja 2002 je Neža dokončno zapustila skupen dom.

2.

15. junija 2007 je Albert pri etruščanskem pokrajinskem sodišču vložil tožbo za razglasitev ničnosti zakona.

Potem ko je sodišče sprejelo tožbeni spis, je 12. decembra 2007 določilo sledeče sporno vprašanje: "Ali je v tem primeru dokazana ničnost zakona iz razloga hibe v privolitvi s strani žene zaradi izključitev nerazvezljivosti zakona in roditve otrok v smislu kan. 1101 § 2."

Ob zaslišanju tožeče stranke in štirih prič je bila žena po nekajkratnem neuspešnem vabljenju razglašena za odsotno v postopku. 3. 12. 2008 je sodišče izdalo negativno sodbo.

Tožeča stranka je vložila priziv na sodišče v Flaminio. Po dopolnjenem postopku je bila s sentenco druge stopnje razglašena ničnost zakona zaradi obeh navedenih ničnostnih razlogov.

Primer je bil predan našemu apostolskemu sodišču, ki je 19. junija 2012 izdalo negativno sentenco.

Tožeča stranka je vložila prošnjo za novo zaslišanje. Ta je bila 20. decembra 2013 z odločbo sprejeta.

14. novembra 2014 je bilo določeno sledeče sporno vprašanje: "Ali je v tem primeru dokazana ničnost zakona zaradi izključitve dobrine zakramenta in roditve otrok s strani žene."

Na tej stopnji je bil postopek dopolnjen z zaslišanjem žene in dveh prič.

Ob vsem tem in ko smo od zagovornika tožeče stranke in od imenovanega branilca vezi prejeli tudi pisne pripombe obrambe, moramo sedaj odgovoriti na legitimno postavljeno sporno vprašanje.

3. IN IURE

Zakon nastane s privolitvijo, ki jo pravno sposobni osebi zakonito izrazita (kan. 1057 § 1) in je dejanje volje, s katerim se mož in žena drug drugemu izročita ter sprejemata za ustanovitev zakona.

S strani zaročencev se tako domneva, da je to notranja duševna privolitev v skladu z uporabljenimi besedami ali znamenji (prim. kan. 1101 § 1). Če pa ena ali obe strani s pozitivnim dejanjem volje izključita sam zakon oz. kakšen bistveni sestavni del ali kako bistveno lastnost zakona, je sklenitev neveljavna (prim. kan. 1101 § 2).

Da bi bila zakonska privolitev učinkovita, mora biti zakon sprejet skupaj z njegovimi bistvenimi sestavnimi deli in lastnostmi. Glede na načela stroke in našo sodno prakso ni potrebno, da zaročenca v omenjeni privolitvi razumeta vse dele in lastnosti; zadošča, da so sprejeti v volji zaročenca.

4.

Pri delni simulaciji sklene oseba, ki zavrača katerega od sestavnih delov ali lastnosti zakona, neko obliko zakonske zveze, vendar se ta objektivno razlikuje od pravega zakona.

Lahko se zgodi, da želi zaročenec skleniti le dozdeven zakon, da bi se, če se zakonsko življenje ne bi izšlo, lahko vrnil v svobodni stan.

Zakon je lahko neveljaven ne le v primeru, ko gre za popolno zanikanje nerazvezljivosti, ampak tudi ob hipotetični izključitvi le-te, s čimer simulant omeji svojo privolitve z nekim prihodnjim pogojem.

Zakon je neveljaven tudi v primeru, ko zaročenec izključi zakonske odnose, ki so naravnani na roditev otrok. Predmet privolitve je pravica in dolžnost do pravih zakonskih odnosov, zato je, če nekdo zanika oz. izključuje to vzajemno pravico, ravna proti dobrini otrok, privolitev pa je posledično izredno pomanjkljiva. Če zaročenec izključi roditev otrok za nedoločen čas, je takšna odločitev enaka stalni izključitvi, v smislu, da ni gotovo, če in kdaj bo roditev sprejel. Na tak način se ima oseba, ki sklepa zakon, za edini vir prava.

Precej pogosto je izključitev dobrine otrok tesno povezana z izključitvijo nerazvezljivosti zakona.

Do izključitve pride s pozitivnim dejanjem volje. Takšno dejanje mora biti storjeno namenoma in ne sme biti preklicano, lahko je izrečno ali vključno, dejansko ali vsaj navidezno, in se razlikuje od dejanske privolitve glede nerazvezljivosti zakona ali dobrine otrok.

5.

Glede na priznane kriterije redne sodne prakse, gre za dokaz o delni simulaciji, če hkrati sovpadajo ti trije elementi:

1. sodno priznanje simulanta in posebej še izvensodno priznanje verodostojne priče, kateri se je simulant osebno zaupal;
2. velik in sorazmeren razlog simulacije, ki mora biti naravnani na domnevno izključitev zakona. Razlikovati se mora od razloga za sklenitev zakona;
3. predhodne, sočasne in poznejše okoliščine, zaradi katerih je storjena simulacija verjetna in verodostojna.

Prav tako je potrebno skrbno pretehtati značaj, vedenje, kontekst vere, psihološke

danosti in način mišljenja domnevnega simulanta.

V svojem zadnjem nagovoru Rimski roti, 23. januarja 2015, papež izrecno govori o posebnem kontekstu vernikov, ki so se oddaljili od načel, ki urejajo zakon: "Zares, nepoznavanje vsebin vere lahko pripelje do tega, kot pravi Zakonik, da zmota odločujoče vpliva na voljo (prim. kan. 1099). Te možnosti ne moremo imeti več za izjemo, kakor v preteklosti, ravno zaradi pogoste prevlade posvetne miselnosti nad naukom Cerkve. Ta zmota ne ogroža samo stalnosti zakona, njegove celovitosti in rodovitnosti, ampak tudi usmerjenost zakona za dobro drugega, zakonsko ljubezen kot 'temeljno počelo' privolitve, medsebojno podaritev za izgradnjo skupnega bivanja za vse življenje. 'Zakon namerno pojmujejo zgolj kot obliko čustvene zadovoljitve, ki jo je mogoče poljubno osnovati in spremeniti v skladu z občutkom posameznika' (Veselje evangelija, 66), in s tem prisilijo zaročenca v miselni zadržek glede trajnosti zveze ali glede njene celovitosti, ki naj bi pač odpadel, če ljubljena oseba ne bi več izpolnjevala pričakovanj čustvene potešenosti."

6. IN FACTO

Branilec vezi v sklepu svojega mnenja zapiše, da "bodisi ob samem pričanju tožene stranke bodisi ob vnovičnem zaslišanju dveh prič, ki sta bili zaslišani že na prvi stopnji, dejansko niso predloženi nobeni novi in tehtni dokazi," in doda: "Niti v najnovejših zbranih spisih ni nobenih znamenj, ki bi lahko spremenili sentenco z dne 12. junija 2012."

Kljub vsemu pa v tem primeru mislimo, da sodno priznanje žene odpravlja vse težave in dvome za to, da bi prišlo do rešitve. Dejansko namreč, kakor so zapisali člani sodnega zbora v predhodni rotini sentenci z dne 19. junija 2012, odsotnost tožene stranke v postopku "onemogoča pridobitev priznanja".

Brez dvoma moramo omeniti popolno verodostojnost moža. To sta potrdili izjavi dveh

duhovnikov, ki sta tožečo stranko poznali tako pred kot tudi po poroki in sta potrdili njegovo trdno krščansko vero.

7.

Kot je razvidno iz pravnih dokumentov, se je tožeča stranka v času zaroke dobro zavedala, da je bila njegova zaročenka od svoje mladosti dalje oddaljena od krščanske vere in da jo sprejema na svoj način. Zato je nameraval skleniti zakon s toženo stranko "samo, če bo delila načela in vrednote, ki so vse doslej spodbujali moje življenje." Mož je v času poroke prav tako vedel, da bo žena spoštovala načela krščanskega nauka le glede zakona. Vendar pa tožena stranka nikdar ni spremenila svojega načina mišljenja in je le leto po poroki, decembra 1999, možu zaupala svoje pravo mišljenje: "Doslej sem se glede tega pretvarjala, česar pa ne želim več, saj to vpliva na moje psihično zdravje." Dodala je, "da se je ves čas pretvarjala in da je bila presenečena, da nikdar nisem razumel tega njenega obnašanja in da odslej tega ne želi več prikrivati."

V svojem pričanju tožena stranka jasno potrjuje izjave, ki so bile posredovane sodiščem na predhodnih stopnjah glede načina obnašanja in mišljenja v povezavi z vero in načeli krščanskega nauka. V glavnem je izpovedala iste stvari, da "ni spremenila svoje drže ne pred in niti po poroki" in jasno potrdila "svoje vztrajanje v mišljenju in ideološkem položaju, ki sta bila drugačna od Albertovega, predvsem glede vere". Prav tako moramo omeniti, da gre na področju ničnosti s strani tožeče stranke v odnosu do toženke za zmoto v lastnosti osebe. Kaj izjave tožeče stranke pravzaprav pomenijo? Mož se je želel poročiti "samo, če bo delila načela in vrednote, ki so vse doslej spodbujali moje življenje".

8.

Priče, ki jih je predlagal mož, potrjujejo, da toženka nikdar ni sprejela verskih načel in dejansko tega nikdar ni povedala

možu, da ne bi s tem ogrozila poroke. Priča Janez izpove, da je mož pristopil k oltarju "v zavedanju, da je dekle sprejelo njegovo prepričanje. Na žalost pa je po poroki spoznal, da do tega nikdar ni prišlo. Šlo je samo za njeno zunanje vedenje, brez tega, da bi delila isto mnenje, in za prikrivanje njenega osebnega prepričanja". Tudi priča Angelo glede ženinega miselnega okvirja ne pove nič drugega.

Duhovnik Aldo, ki je stranki pripravljala poroko, pove veliko o ženini veri in namenu glede zakona: "Ni šlo za pravo pot, ampak le za zunanjo formalnost." "Neža v resnici sploh ni spremenila svojega načina mišljenja in priprava na zakon ni spremenila njenih namenov in načina mišljenja glede zakona."

9.

Tožena stranka je svoje mišljenje glede verske razsežnosti zakona razodela možu decembra 1999, saj ni prepoznala zakramentalnosti zakona. Dejansko mu je glede bistvenih lastnosti zakona priznala, da jih nikdar ni nameravala "uresničevati v najinem zakonu", in dodala, da je zakon razumela le kot poizkus.

Prav tako je tožena stranka možu priznala, da je preprosto sklenila zvezo "brez vsakršne zakramentalne vrednosti in v odgovornosti za njeno končanje, če se stvari ne bi dobro izšle, prav tako pa so morali biti vse do pozitivne rešitve absolutno izključeni tudi otroci".

V svojem sodnem pričanju žena ni le potrdila vsebine pisem, ki so bila poslana sodiščem, ampak je tudi jasno dejala, da je izključila dobrini zakramenta in otrok. Žena je izrecno izjavila, "da je bila prepričana, da se s poroko z Albertom ne bo vezala v smislu nerazvezljivosti za vse življenje in da je celo dopuščala možnost, da se bo zatekla k ločitvi ali razvezi, če se poizkus zakonskega življenja ne bi dobro izšel." Žena je prav tako dodala, da je razumela zakon zgolj kot

poizkus. Vsekakor se ne strinjamo, kot je zapisal zagovornik tožeče stranke, da je šlo zgolj za razumsko držo (*habitu intellectivo*), ampak nasprotno, za resnično pozitivno dejanje volje.

Prav tako je v razmišljanju tožene stranke izključitev otrok tesno povezana z izključitvijo nerazvezljivosti: "Izključila sem možnost, da bi imela otroke. Ker nisem bila prepričana v odnos z Albertom, sem bila primorana izključiti roditev otrok."

10.

Priče, ki jih je predlagala tožeča stranka, so za stvar izvedele z njene strani in prelati zasliševalci jih imajo za verodostojne. Med sojenjem so ponovile to, kar so slišale od moža. Čeprav so za stvar izvedele šele po poroki, to dejstvo ne predstavlja posebne težave.

Priče so v celoti potrdile, da je žena pristopila k oltarju s trdnim namenom izključiti dobrini zakramenta in otrok. Priča Angelo je od žene same izvedel o njenem neiskrenem namenu: "Dala je jasno vedeti, da je bil zanjo zakon v bistvu zveza, ki jo je vedno mogoče preklicati, prisotnost otrok pa je bila zanjo nekaj nesprejemljivega, saj bi otroci resno skazili njeno fizično podobo, ki je bila zanjo izredno pomembna." Priče na tej stopnji glede ženinega pravega namena izpovedo isto (npr. priči Tereza in duhovnik Bruno).

11.

Glede razloga simulacije v smislu dobrine zakramenta je iz pravnih spisov povsem jasno, da ta izhaja iz ženine ideološke naravnosti, ki je povsem v nasprotju s cerkvenim naukom. Žena je na sodišču izjavila: "Priznam, da sem izključila to, da je zakon pravi zakrament in da se posledično ustvari nerazvezljiva vez med zakoncema." Tožeča stranka in priče so to več kot dovolj potrdile.

Kot zagovornik tožeče stranke pravilno zapiše v svojem poročilu, je šlo za še en primer simulacije, za katerega menimo,

da je *causa proxima*. V bistvu gre za ženine dvome oziroma negotovost glede tega, kako se bo izšlo zakonsko življenje. Na sodišču Rimske rote je žena jasno dejala: "V odnos z Albertom nisem bila prepričana." Tudi v svojih pismih, poslanih sodišču, žena izrecno govori o svojem negotovem stanju: "Ko sem se poročila, sem se soočala z negotovostmi glede prihodnosti najine zveze."

Kmalu po poroki je žena možu razkrila svoj način razmišljanja: "Že nekaj mesecev po poroki, ko je bila depresivna, je Neža pričela govoriti, da je morda naredila napako glede poroke, rekoč, da se ne čuti dorasla vlogi žene in matere." Mož se prav tako spominja vedenja svoje žene pred poroko: "Prav tako sem se spomnil njenega obotavljanja, ki je trajalo eno leto /.../ glede sprejetja mojega predloga, da bi najin odnos zaznamovala uradno in se poročila."

Priče so ženino obotavljanje pred poroko povsem potrdile (npr. priči Janez in Angelo).

12.

Glede razloga simulacije, ki se nanaša na izključitev dobrine otrok, je razvidno, da je ta primer tesno povezan s primerom simulacije dobrine zakramenta.

Toženka je med postopkom potrdila pravi primer simulacije: "Ker v odnos z Albertom nisem bila prepričana, sem izključila roditev otrok." Tožeča stranka je predstavila tudi povsem negativen koncept življenja v mišljenju toženke. Žena je npr. menila, "da je v življenu veliko nevarnosti, da nas je preveč in da ni dovolj hrane za vse, da Cerkev na egoističen način poziva k roditvi otrok in da ne postavlja nobenih omejitev ter da mora zato ona prispevati k temu, da se razmere v svetu ne bodo še poslabšale".

Tudi priče nedvoumno pojasnijo strah tožene stranke pred nosečnostjo, ki bi lahko spremenila njeno fizično podobo. Priča Angelo izpove: "Otroci bi močno prizadeli njeno fizično podobo, ki ji je toliko pomenila." (prav tako priča Janez).

13.

Menje članov sodnega zbora v tej pravdi je, da je bil vzrok za poroko dokaj šibek, posebej še zaradi ženine negotovosti glede tega, kako se bo izšlo zakonsko življenje, ki ga je dojemala kot navaden poizkus.

14.

Zakonsko življenje nedvomno potrjuje ženin namen simulacije, posebej še v pogovoru z možem decembra 1999. Žena pravzaprav nikdar ni spremenila svojega namena, usmerjenega proti dobrinam zakramenta in otrok.

Tudi v času zakona je žena vedno zahtevala uporabo sredstev za preprečevanje nosečnosti. Glede tega je mož povedal: "Včasih sva morala preprečiti nosečnost na sistematičen in absolutno gotov način, tako da sem uporabljal kondom." "Leto po poroki sem nekega večera poskušal imeti nezaščitene spolne odnose z njo, nakar se je v napadu jeze umaknila in mi dejala, da sem jo prizadel kot osebo in kot žensko."

Povsem jasno je, da je bila s strani žene izključitev roditve otrok ves čas prisotna. Zakonsko življenje je bilo prav tako zelo kratko in že štiri leta po poroki, februarja 2002, je žena povsem prekinila zakonske odnose.

15.

Ko smo podpisani prelati zasliševalci, tako v pravu kot v dejstvu, vse skrbno proučili in presodili, razsojamo, izjavljamo in dokončno razglašamo ter na sporno vprašanje odgovarjamo:

Pritrdilno, to je, dokazana je ničnost zakona zaradi izključitve dobrin zakramenta in otrok s strani tožene stranke. Ženi se prepove sklenitev novega cerkvenega zakona, dokler pred krajevnim ordinarijem ali pred njegovim pooblaščenecem ne obljubi, da ga bo sklenila na pravi način.

Dano v Rimu, na sedežu sodišča Rimske rote, 6. marca 2015.

Pius Vitus Pinto, *dekan*
Robertus M. Sable
Mauritius Monier, *ponens*

POJMI IN KRATICE

D – Odlok o službi in življenju duhovnikov 2. vatikanskega cerkvenega zbora

DZ – Dostojanstvo zakona. Navodilo Papeškega sveta za zakonska besedila

Coram – pred navedenim sodnikom Rimske rote

Ponens – sodnik, ki pripravi končno sodbo

Sententia – sodba Rimske rote

ZCP – Zakonik cerkvenega prava, 1983

VIRI IN LITERATURA

Dostojanstvo zakona. 2014. Papeški svet za zakonska besedila. Navodilo, ki ga je treba upoštevati v sodnih postopih za ugotavljanje ničnosti zakonske zveze na škofijskih in medškofijskih sodiščih. CD 142. Ljubljana: Družina.

Koncilski odloki. 2004. Konstitucije, odloki, izjave, poslanice 2. vatikanskega cerkvenega zbora. Odlok o službi in življenju duhovnikov. Ljubljana: Družina.

OSTALE REFERENCE

Benedikt XVI., Ad omnes participes Tribunalis Romanae Rotae. Acta Apostolicae Sedis 100, št. 2: 84–88.

Frančišek. 2014. *Veselite evangelija*. Ljubljana: Družina.

Frančišek. 2017. Un vero catechumenato per prepararsi al matrimonio. *L'Osservatore Romano* 157, št. 47: 8.

Sanchez-Gil, Antonio S. 2014. La pastorale dei fedeli in situazioni di manifesta indisposizione morale. La necessita di un nuovo paradigma canonico-pastorale dopo l'Evangelii gaudium. *Ius Ecclesiae* 26, št. 3: 555–577.

Slatinek, Stanislav. 2014. *Izgubljeni prstan*. Maribor: Ognjišče, Slomškova založba.

Valentan, Sebastijan. 2016. Apostolska sodišča. *Tretji dan* 45, št. 1/2: 77–82.

Wolfinger, N. H. 2017. Counterintuitive Trends in the Link Between Premarital Sex and Marital Stability. <http://family-studies.org/counterintuitive-trends-in-the-link-between-premarital-sex-and-marital-stability/> (Pridobljeno 10. 2. 2017).

1. Sentenca je objavljena v: *Quaderni dello Studio Rotale* 2016, št. 23:133–154.